

Analyse marint restråstoff 2019:

Tilgjengelighet og anvendelse av marint restråstoff fra norsk fiskeri- og havbruksnæring

Marint restråstoff utgjør en viktig verdiskapende ressurs i norsk fiskeri- og havbruksnæring. Majoriteten av volumene blir utnyttet på en god måte, men det er likevel et potensial for å øke utnyttelsesgraden, særlig fra hvitfisksektoren. Av fangst og produksjon på ca. 3,55 millioner tonn for samlet norsk sjømatnæring, oppstod det ca. 964 000 tonn restråstoff i 2019. Omtrent 84 % eller 812 000 tonn ble utnyttet til ulike typer anvendelser.

Hva er restråstoff?

Som restråstoff defineres det som ikke er primære hovedprodukt ved anvendelse av et råstoff. Eksempler på restråstoff er slo (mage, tarm og andre indre organer), hoder, rygg og spol, skinn og buklist. Primære råstoffer er fisk og skalldyr (krepssdyr og bløtdyr) som oppdrettes og fanges fra norske kvoter i norske farvann og/eller landes i Norge.

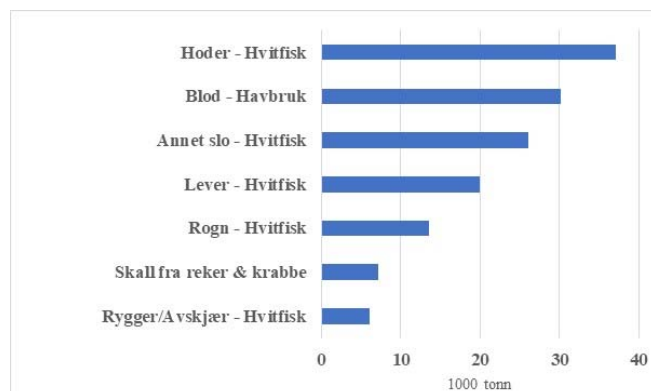
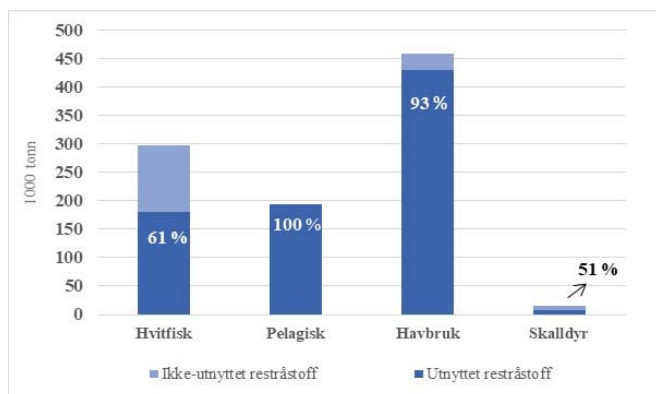
Hvor mye restråstoff utnyttet fra Norsk sjømatnæring?

Samlet utnyttelsesgrad av marint restråstoff i Norsk sjømatnæring i 2019 ble beregnet til 84 %, det høyeste målt så langt. Fra figuren under ser en at utnyttelsesgraden har økt kontinuerlig siden 2013. Dette er i hovedsak drevet av en økning innenfor hvitfisksektoren, hvor en har forflyttet seg fra rundt 40-45 % til 61 % i 2019. Dette skyldes først og fremst at kystflåten tar vare på stort sett alt av råstoff, mens den større, havgående flåte har introdusert nyere fartøy med mulighet for bedre ivaretagelse og prosessering av restråstoff til havs. Innenfor Pelagisk sektor utnyttes 100 % av restråstoffet, mens i havbruksnæringen utnyttes alt utenom fritt blod, som bringer havbruksnæringen til ca. 93 % utnyttelse.

Hva utnyttet ikke?

Omtrent 155 000 tonn restråstoff, hovedsakelig fra hvitfisksektoren (75 %) ble ikke utnyttet i 2019. Dette skyldes særlig sløying eller prosessering ombord de havgående fartøyene hvor restråstoff ikke bringes til land. De største andelene av ikke-utnyttet restråstoff i 2019 var hoder, slo og lever fra hvitfisksektoren, og fritt blod fra havbruksnæringen.

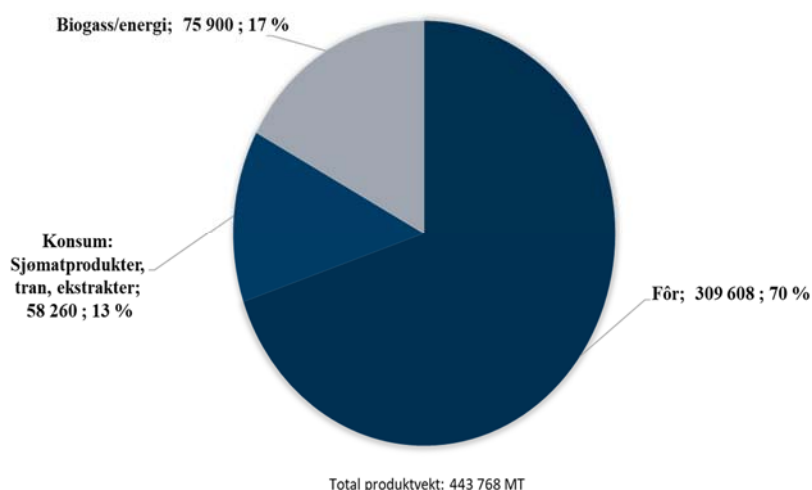

Hovedmarkedsområder

I prosjektserien er det sett på hvilke anvendelser restråstoffet går til, samt hvilke produktgrupper som dannes. I 2019 endte ca. 310 000 tonn til ulike fôrprodukter. Dette er—og har vært—den største produktgruppen over lengre tid. Fôrkategorien inkluderer fiskefôr, husdyrfôr, pelsdyrfôr og pet-food.

Konsumkategorien inneholder ulike typer sjømatprodukter, tran og ekstrakter og er en kategori som har vokst med 20 % de siste tre årene. Dette er hovedsakelig drevet av økt fokus på bærekraft og sirkulær økonomi, som har intensifisert FoU-fokuset for å utvikle høyverdi produkter for humant konsum.

Den tredje kategorien er biogass/energi som i hovedsak produseres i Danmark, men som de siste årene har økt sin produksjon i Norge ved Biokraft AS på Skogn og snarlig tilstedeværelse av Liholmen Biogass i Båtsfjord.

Visningsverktøy

I år er det opprettet et visningsverktøy i prosjektet, hvor formålet er å gjøre det enklere å hente ut data for brukere. I fortsettelsen av prosjektperioden vil verktøyet utvides med flere temaer, engelsk tekst og mulighet for å laste ned data til lokale arbeidsverktøy. Følg linken under for å se nærmere på verktøyet.

<http://www.marintrestrastoff.no/>

Prosjektet er finansiert av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF). <https://www.fhf.no/>

KONTAKTPERSON:

Magnus Stoud Myhre
+47 908 41 867
magnus.myhre@sintef.no